

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๒๖๐๖/๑๗๕๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางการควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปี ๒๕๕๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปสถานการณ์การระบาดของและการดำเนินการที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปี ๒๕๕๓ จำนวน ๑ ชุด
๒. สรุปสถานการณ์การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ชุด
๓. แผนการดำเนินงานตามโครงการควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง แนวทางการควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปี ๒๕๕๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สถานการณ์การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๑.๑.๑ จากสถานการณ์การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมามีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เห็นชอบและอนุมัติหลักการแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง จนสามารถยุติการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลซึ่งไม่ปรากฏพบพื้นที่การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลจนถึงต้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๔

๑.๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๔ กรมส่งเสริมการเกษตรรายงานว่า พบพื้นที่การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ภาคกลางและภาคเหนือตอนล่าง จำนวน ๓๐๗,๙๐๒ ไร่ และเพิ่มขึ้นเป็น ๑,๖๘๐,๒๘๔ ไร่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และจังหวัดที่มีพื้นที่การระบาดได้เร่งดำเนินการเพื่อยุติการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โดยการรณรงค์ใช้กับดักแสงไฟ การใช้สารเคมี และพื้นที่บางส่วนของเกษตรกรได้เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ พื้นที่การระบาดลดลงเหลือ ๑,๔๗๙,๕๖๓ ไร่

/๑.๒ ผลการ...

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

จากสถานการณ์การระบาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการดังนี้

๑.๒.๑ เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์เพื่อแจ้งเตือนภัยการระบาดเป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยณรงคและประชาสัมพันธ์เพื่อถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศ เช่น หอกระจายข่าว วิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์รายวัน เป็นต้น

๑.๒.๒ ถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำ ให้เกษตรกรได้ทราบเกี่ยวกับการใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล การปลูกข้าวและการบริหารจัดการแปลงนาตามหลักวิชาการ รวมทั้งการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง

๑.๒.๓ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ควบคุมการระบาดในเบื้องต้น โดยใช้เชื้อราชีวเวเรียพันธุ์ในพื้นที่ที่มีการระบาดในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง ชัยนาท สิงห์บุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และพิษณุโลก

๑.๒.๔ ประสานงานกับจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เร่งดำเนินการกำจัดตัวเต็มวัยเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

จากสถานการณ์การระบาดที่มีอย่างต่อเนื่อง หากไม่เร่งดำเนินการยุติการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งมีแนวโน้มจะขยายวงกว้างไปยังพื้นที่อื่นทั่วประเทศ อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวของประเทศและประสพภาวะขาดแคลนอาหารได้

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อเร่งควบคุมและยุติการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลโดยเร่งด่วน หากไม่เร่งดำเนินการจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่การปลูกข้าวของประเทศในฤดูนาปรัง ๒๕๕๓/๕๔ และรวมไปถึงฤดูนาปี ๒๕๕๔

๔. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริง

สาเหตุสำคัญของการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลมีดังนี้

๔.๑ สารสำคัญ

๔.๑.๑ การปลูกข้าวอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีการพักดิน ทำให้เป็นแหล่งอาศัยและแหล่งอาหารของแมลงที่จะสะสมและขยายแพร่พันธุ์ต่อไปอย่างรวดเร็วเมื่อเชื่อมต่อกับฤดูปลูกข้าวใหม่

๔.๑.๒ เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและปลูกข้าวพันธุ์เดิมเป็นระยะเวลานานโดยไม่ปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าว โดยเฉพาะข้าวพันธุ์ปทุมธานี ๑ พบว่าเสียหายค่อนข้างมากและบางพื้นที่เสียหายโดยสิ้นเชิง เนื่องจากทางการค้าโรงสีข้าวหรือพ่อค้าในท้องถิ่นจะให้ราคาข้าวเปลือกพันธุ์นี้ดีกว่าข้าวเจ้าชนิดอื่น และบางแห่งเลือกรับซื้อเฉพาะข้าวปทุมธานี ๑ สำหรับพันธุ์ข้าวที่ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลยังคงเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

/๔.๑.๓ การใช้...

๔.๑.๓ การใช้สารเคมีไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งเป็นการทำลายศัตรูธรรมชาติของระบบนิเวศน์ในนาข้าวที่ช่วยควบคุมประชากรของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล นอกจากนั้นร้านค้าและพ่อค้าเร่โฆษณาชวนเชื่อเพื่อโน้มน้าวเกษตรกรให้ซื้อสารเคมีที่ผิด ซึ่งกรมการข้าวได้ประสานกับผู้ประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการใช้สารเคมีให้ถูกต้อง

๔.๑.๔ สภาพธรรมชาติ โดยลมตะวันตกเฉียงใต้ได้พัดผ่านในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้อพยพมาตามแรงลมไปในพื้นที่ภาคกลางบริเวณจังหวัดอ่างทอง ชัยนาท สุพรรณบุรี ซึ่งทำนาตลอดทั้งปี จนเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๔.๒ จากความสำคัญตามข้อ ๔.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นควรเร่งดำเนินการเพื่อควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โดยขอเสนอแนวทางควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปี ๒๕๕๔ วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๓๘๕ ล้านบาท ดังนี้

๔.๒.๑ ขอให้จังหวัดที่มีการระบาดดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และหน่วยงานในจังหวัดที่เกี่ยวข้อง รณรงค์ประชาสัมพันธ์พื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรงเพื่อลดปริมาณตัวแก่ของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลโดยวิธีกล โดยรัฐสนับสนุนอุปกรณ์กับดักแสงไฟใน ๒๐ จังหวัด ๆ ละ ๑๐๐ ชุด รวมเป็น ๒,๐๐๐ ชุด ๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐ ล้านบาท

๔.๒.๒ เห็นชอบให้จังหวัดในพื้นที่ที่มีการระบาดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการรับซื้อตัวเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในราคาที่เหมาะสมได้ (เนื่องจากวงจรชีวิตของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ประมาณ ๓๐ วัน) การควบคุมกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลโดยการระดมกำจัดตัวเต็มวัยตามนิสัยชอบบินเล่นไฟในยามค่ำคืน จะเป็นการกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรทุกครัวเรือนมีส่วนร่วมในการกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โดยให้ดำเนินการอย่างทั่วถึงและพร้อมเพรียงในทุกชุมชน

๔.๒.๓ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล จำนวน ๑๕,๐๐๐ ตัน ในพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายร้อยละ ๕๐ ไม่เกินรายละ ๑๐ ไร่ ๆ ละ ๑๐ กิโลกรัม (รายละไม่เกิน ๑๐๐ กิโลกรัม) โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๓๑๕ ล้านบาท

๔.๒.๔ จัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการทำงานเชิงรุก เพื่อเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล จำนวน ๕ หน่วย ๆ ละ ๔ ล้านบาท โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๒๐ ล้านบาท

๔.๒.๕ รณรงค์ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ กระจายสู่พื้นที่ที่มีการระบาด โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๒๕ ล้านบาท

๔.๒.๕ จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จำนวน ๓๐๐ ศูนย์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการแก้ไขของชุมชน ในการควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอย่างทั่วถึง โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๑๕ ล้านบาท

/๔.๒.๖ หน่วยงาน...

๔.๒.๖ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจังหวัดที่มีการระบาด

๕. ผลกระทบ

หากไม่เร่งดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตข้าว รวมทั้งส่งผลกระทบต่อ
ผลผลิตข้าวโดยรวมและอาจเกิดวิกฤติขาดแคลนอาหารของประเทศ

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

จากงบประมาณประจำปี ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือ
จำเป็น วงเงินงบประมาณ ๓๘๕ ล้านบาท

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

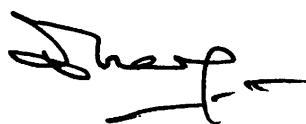
๗.๑ รับทราบสาเหตุการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลตามข้อ ๔.๑

๗.๒ เห็นชอบแนวทางการควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปี ๒๕๕๔
ตามข้อ ๔.๒

๗.๓ เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณประจำปี ๒๕๕๔ งบกลาง
รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามข้อ ๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมการข้าว

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๓๙๖๒

โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๓๙๖๒